

EVDEN UZAKTA

HARUN KABAN

Liman
Kitapları

Evden Uzakta

Harun Kaban

ISBN: 978-975-2510-26-5

Liman Kitapları® / 24

1. Baskı: Kasım 2018

© 2018, Liman Kitapları®

Tüm hakları saklıdır. Tamamı veya herhangi bir parçası, hiçbir şekilde fotokopiyle veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Yayınevimiz bunu yapanlar ve buna teşebbüs edenler hakkında kanunî takibat yaptırma hakkına sahiptir.

Yayın Koordinatörü: **Emre Turku**

İç Tasarım: **Liberte Yayınları**

Kapak Tasarımı: **Mesut Koçak**

Baskı: **Tarcan Matbaası**

Adres: İvedik Cad. Mercan 2 Plaza, No: 417, Yenimahalle, Ankara

Telefon: (312) 384 34 35-36 | Faks: (312) 384 34 37 | Sertifika No: 25744

LiBeRtE
yayıngrubu

Adres: GMK Bulvarı No: 108/16, 06570 Maltepe, Ankara

Telefon: (312) 230 87 03 | Faks: (312) 230 80 03

E-mail: info@liberte.com.tr | Web: www.liberte.com.tr | Sertifika No: 16438

Liman Kitapları® Liberte Yayın Grubu'nun tescilli bir markasıdır.

İÇİNDEKİLER

Kurusırt'tan Bu Yana15

Devlet Parasız Yatılı

Metin Abi'nin Yeri ve Bizim Neslin Hikâyesi19

Tahsin Baba.....23

Erdal Hoca.....27

Hidayet'in Hikâyesi.....31

Partalçı.....35

Bizim Mahalle

Mahalle'nin Abileri.....41

Mahalle'nin Delileri.....45

Hani teravihe giderken kar yağardı ya... ..49

Kırmızı Yumurtalar53

Göçebe Hayatın Tortuları

Beni affedebilecek misin Babî?59

Memleket nere' hemşerim?63

Bizim "Büyük" Hikâyelerimiz.....67

Küçük Mutsuzluklarımız ve Büyük Trajedimiz.....71

Kaç "güneş" hakkımız kaldı?75

Evden Uzakta

Ortadaki Fotoğraf.....81

Yağmurlu Balkon.....85

Evden Uzakta.....89

Ve Sonsöz: Taşra'ya Veda93

Evden Uzakta

ASLINDA DÜZENLİ TAKİP ETMİYORDUM, DENK GELDİKÇE bakıyordum; akşamüzeri tüm misketlerini üttürüp moralim bozuk eve dönünce, güzel bi' marul dürümü yapıp televizyonun karşısına oturdum, Süper Baba var. O bölümde Ali'yi yatılı okula verdiler. Fiko ve aile efradı Ali'yi okula bıraktıktan sonra döndü, hüzünlü bir ayrılma sahnesi yaşandı. O zaman içimden “yatılı okul” meselesine imrendiğimi hatırlıyorum, “evden uzakta” olma fikri hoşuma gitmişti, bir çeşit “değişiklik” ve “özgürlük vaadi” de diyebiliriz. “Tebdil-i mekânda ferahlık vardır”daki “ferahlık”ı belki imrendiğim. İzlediğim bu sahnede hissettiğim şeyi hatırladığımda, yatılının birinci yılında, üçüncü yatakhanenin camından dışarı bakıyor, araba geçmeyen yola nizam veren trafik ışıklarını seyrediyor ve dışarda avare gezen çöpçülere dışarda avare gezebildikleri için imreniyordum. Keşke başka bir dua etseymişim diye aklımdan geçiyordu, “biter mi lan dört yıl!” diye hayıflanıyordum. O dört yılın üstüne dört tane dört yıl bitti.

“Evden uzakta” olduğumu ilk defa o zaman hissetmişim. Zar zor “evci çıkıp” iki haftada bir ev’e gidiyorduk; Cuma en güzel, Pazar en berbat günleriydi haftanın. İlk sıraları pek anlamasam da giderek evden uzaklaşıyordum. Mesela bensiz pikniğe gidiyordu bizimkiler, gelecek planlarında yerim sınırlıydı. Düğün bayram akşamlarında sülâle toplaşınca anlatılan ortak anıların bazılarında ben yoktum. Evde artık belli bir yatağım yoktu, nerede istersem yatıyordum, salonda, televizyonlu odada, çocuk odasında, nerede istersem ... Bu aslında bir ayrıcalıktı, fakat bu “anonimlik” aslında evin sakinlerine değil de misafirlerine özgü bir şeydi, demek ki artık “evin sakinleri” arasında sayılmıyordum.

Hâlâ “evim” diyebildiğim bir yer yok, oturduğum ev benim değil, bundan önce paylaştığım evler de benim değildi. Evli değilim, her mânâda ... Babamın evi olmasa “gidecek yerim yok” bile diyebilirim ama babamın evi var şükür.

Peki ev, illâ dört duvar, bir çatı mıdır? Evet, ev illâ dört duvar bir çatıdır. Bütün mecazî manaları, metaforlarla bezenmiş tanımları doğru olsa da, ev dört duvar bir çatıdır, o yoksa ne metaforların, ne de mecazi mânâlarının geçer akçeliği kalmaz.

Doğduğumuz evlerde ölmüyoruz. Dedemizin doğduğu evde ölmek zaten mümkün değil. Bu durum bir “hafızasızlık” ve hatta bazen bir “köksüzlük” yaratıyor. Aile hafızamız elli yıl geriye gitmiyor. Kazara korunmuş bir albüm haricinde görsel bir aile arşivimiz yok, saklanmış ve sararmış birkaç resim haricinde yazılı bir arşivimiz de yok. İstisnalar mutlaka vardır fakat Anadolu’nun kısm-ı küllisi bu söylediklerimden azade değildir.

Hep böyle değilmiş, esasında “böyle gelmemiş” ve böyle gitmemeli. Kendi adıma en büyük çabam, bu “kayıtsızlık” haline elimden geldiğince direnmek ve kişisel tarihimi kayıt altına almak, sonuçta bir yerden başlamalı.

Her gittiğim yerden yeğenlerime kart atıyorum. Çoęu zaman ucu ucuna yetiştirim fakat mutlaka atıyorum. Çok orjinal şeyler değil, çok orjinal şeyler de yazmıyorum. Fakat mutlaka atıyorum kartı. şimdilerde yeğenlerim kartların geldiği şehirlerle birlikte gezme hayalleri kuruyorlar. Büyük bir heyecanla beklediğim şeylerden bir tanesi de gerçekten bir gün yeğenlerimle o kart attığım yerleri tekrar gezmek, Tiflis, Köln, Hamburg, New York, Rabat, Kazablanka, Sofya...

Evet, ev illâ dört duvar ve bir çatıdır fakat o dört duvar ve bir çatıyı yine de ev yapan ailemizdir. Anne, baba, kardeşler, yeğenler, hala, teyze, dayı, amca, kuzen... Bizim kaybettiğimiz, benim zaman zaman imrendiğim ve yazılarımda izini görebileceğiniz şeylerden birisi olan “kayıt tutma” işiyse, bütün bu dökümünü yaptığımız şeyi suya yazı yazmaktan çıkararak, aile hafızasına katan şey... Alelâde bir kese kağıdına yazılmış bir tarih bile, bazen kadar önemli bir şeydir ki, bunu ancak o an, bir kese kağıdına dahi atılmamışsa anlayabilirsiniz; şimdi çok önem verdiğimiz doğum tarihlerimizi düşünün, büyüklerimizin çoğunun doğum tarihi bir takvim yaprağının kenarına düşülmüş nottan ibarettir.

Erol Göka, “Ev” başlıklı güzel bir yazısında, aslında “ev”in bir çeşit duygu durumu oluşunu tarif ediyor, daha çok “ait olma” hissiyle alakalı bir duygu... Bir toplantıda kendisine bu yazıdan

hareketle sordum “Hocam ev nedir, evde olmak nedir, evden uzakta olmak nedir?” diye.

Erol Hoca'nın cevabı aslında hayat denen hüzünlü macerayı ne güzel özetliyor: “Bilmiyorum ki, elli yıldır evin yolunu arıyorum ben!”

Yağmurlarda hırpalanan ruhum, yorgun bedenim artık bir şeyi kabul etmemi söylüyor: O kadar kolay değil bir ev kurmak. Evdekiler hayatına devam ediyor ve sen günü gelip de evini kuramadıysan, hayat bir yerden sonra hep evden uzakta geçiyor.